

Oponentský posudek diplomové práce

Jakub Haviar: Osidlování Chomutovska v letech 1945-1952 (96 stran – z toho 82 stran vlastního textu práce)

Problematikou chomutovského regionu v poválečném období se J. Haviar zabývá dlouhodobě. Již svou bakalářskou práci zaměřil na jeho obecnou historickou charakteristiku po roce 1945 a nyní přistoupil ke speciálnímu tématu, nepochybně tomu nejzásadnějšímu ve sledovaném období, a to k osídlení regionu po odsunu Němců.

Z hlediska jazykového mám k práci zřejmě nejvážnější námitky. V tomto směru je text vysloveně nekvalitní, autor vynechává slova, nikoli ojediněle se vyskytují neshody podmětu s přísudkem apod., třebaže jinak je práce relativně čtivá. Objevují se i stylistické nedostatky – např. na s. 8 soustavné opakování slova Chomutov. Autor také nejednotně cituje právní předpisy. Jednou uvede datum a číslo i název, jindy vůbec číslo Sbírkky nezmíní a v jednom případě (ohledně dekretu o úpravě státního občanství) ani neuvede název, třebaže zrovna v daném odstavci se asi objevit měl, aby čtenář věděl, o čem je řeč.

Na výsledné podobě se projevil zřejmě i autorův spěch, protože např. stránkování v obsahu neodpovídá stránkování skutečnému. V závěru práce se mu totiž dubluje číslování stránek. To všechno jsou zcela zbytečné chyby.

Z hlediska struktury textu diplomové práce mohu konstatovat, že je členěn poměrně užitečně a že je přehledný. Je rozdělen do šesti velkých kapitol, které se dále dělí (není započten úvod a závěr). Lze namítnout, že ke studovanému tématu přistupuje příliš ze široka, což jsem mu ostatně vytýkal již dříve. Pokud rozsah vlastního výzkumu zahrnuje celkem 81 stránek, k vlastní problematice osidlování se dostává teprve na straně 45, čili vlastnímu tématu uvedenému v názvu práce není věnována ani polovina.

V prvních dvou kapitolách autor seznamuje s obecnou charakteristikou regionu a jeho dlouhodobým historickým vývojem. Tato část je téměř zcela založena na sekundární literatuře, což ovšem v tomto případě je pochopitelné a obhajitelné. V dalších kapitolách již úměrně využívá také primárních pramenů. V tomto směru se opírá hlavně o archivní dokumenty úřední povahy, místní kroniky, dobové neperiodické publikace o osidlování a v jisté míře, třebaže spíše nesoustavně, také o dobový periodický tisk. Seznam pramenů a literatury je poměrně rozsáhlý a lze jej považovat za dostatečně reprezentativní, třebaže by bylo možné namítnout, že některé zásadní tituly zde chybí (postrádám např. odkazy na velmi

zajímavé monotematické číslo Soudobých dějin 2005 „Vysídlení Němců a české pohraničí“, které by autorovi jistě poskytlo možnosti dalších perspektiv na studovanou problematiku). Poznatky z třetí kapitoly o politickém vývoji na Chomutovsku na základě lokálních pramenů potvrzují obecné poznatky z literatury, že nově osídlené pohraničí se stalo oporou hlavně KSČ. Jinak politické rozpory uvnitř Národní fronty v daném místě jdou mimo autorovu pozornost a v podstatě se jimi nezabývá.

Nejrozsáhlejší je kapitola čtvrtá, věnovaná národnostnímu vývoji. Proporcionálně se věnuje problematice odsunu Němců a následnému osídlení. Je škoda, že se autorovi nepodařilo dohledat prameny subjektivní povahy, které by umožnily nahlédnout hlouběji do studované problematiky. Např. zcela opominuta je dle mého názoru zásadní otázka soužití starousedlíků a nově příchozích. Autor se vlastně omezuje spíše jen na kvantitativní analýzu a proměny hospodářských a demografických struktur, zatímco aspekty jakýchkoli sociálních interakcí jdou mimo jeho zájem.

Poslední dvě kapitoly se soustřeďují na demografický a hospodářský vývoj oblasti. Na s. 81 autor uvádí obecný závěr ze svého výzkumu: „Přesto, že celá osídlovací akce proběhla relativně úspěšně, objevilo se v jejím průběhu několik faktorů, které ovlivnily nejenom samotné osídlování, ale také celý další vývoj na Chomutovsku. Těmito faktory byla bytová otázka, otázka zdravotnictví, školství, otázky hospodářské a sociální...“

Po pravdě, právě tato jmenovaná témata jsou v práci rozpracována nejzajímavěji a jsou zřejmě také největším přínosem k našim dosavadním historickým poznatkům. Podle mého názoru autor dokázal velmi dobře analyzovat vybrané otázky související s osídlováním do velké hloubky a velmi kvalitně, zatímco jiné mlčky anebo nějakým povšechným tvrzením pominul. Práce je tedy v jisté míře až příliš selektivní.

Nicméně i přes uvedené dílčí námitky považuji z pozice oponenta tuto diplomovou práci za zdařilou a domnívám se, že bude seriózním podkladem pro obhajobu. Proto tuto práci také k obhajobě **doporučuji**.

V Praze dne 20. května 2009

.....
PhDr. JUDr. Jakub Rákosník, Ph.D.